

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, van .....,
nr. IENW/BSK-2022/....., tot wijziging van bijlage 1 bij de Regeling ammoniak en
veehouderij in verband met actualisering hiervan

HOOFDDIRECTIE
BESTUURLIJKE EN
JURIDISCHE ZAKEN

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

Handelende in overeenstemming met de Minister van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit;

Gelet op artikel 1, eerste lid, van de Wet ammoniak en veehouderij;

BESLUIT:

Artikel I

Bijlage 1 bij de Regeling ammoniak en veehouderij wordt als volgt gewijzigd:

A

Onderdeel A 1, diercategorie melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, wordt als
volgt gewijzigd:

1. De rij met Rav-code A 1.13 van onderdeel A 1, diercategorie melk- en
kalfkoeien ouder dan 2 jaar, van bijlage 1 bij de Regeling ammoniak en
veehouderij komt te luiden:

A 1.13	ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif	BWL 2010.34.V11		7
--------	---	-----------------	--	---

2. De rij met Rav-code A 1.39 komt te luiden:

A 1.39	Natuurlijk geventileerde ligboxenstal met een roostervloer voorzien van inlays met urineafvoergaatjes in de roosterspleten, frequent bevochtigen en schoonzuigen van de vloer door een mestverzamelrobot en een mechanische kelderluchtafzuiging met een chemisch luchtwassysteem (95% emissiereductie)	BWL 2021.08.V1		3
--------	--	----------------	--	---

3. Na de rij A 1.39 wordt een rij ingevoegd, luidende:

A 1.40	Ligboxenstal met V-vormige vloer van geprofileerde vloerelementen	BWL 2022.01	19	6,2
--------	--	-------------	----	-----

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

	in een helling van 3,5% in combinatie met een gierafvoerbuis en mestschuif			
--	--	--	--	--

B

Onderdeel E 3, diercategorie (groot-)ouderdieren van vleeskuikens in opfok; jonger dan 19 weken, wordt als volgt gewijzigd:

De rij met Rav-code E 3.9 komt te luiden:

E 3.9	stal met buizenverwarming	BWL 2017.01.V4	11, 35	0,25
-------	---------------------------	----------------	--------	------

C

Onderdeel E 5, diercategorie vleeskuikens, wordt als volgt gewijzigd:

De rij met Rav-code E 5.15 komt te luiden:

E 5.15	stal met buizenverwarming	BWL 2017.01.V4	11, 35	0,021
--------	---------------------------	----------------	--------	-------

D

Onderdeel F 1, diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen in opfok; tot 6 weken, wordt als volgt gewijzigd:

De rij met Rav-code F 1.8 komt te luiden:

F 1.8	stal met buizenverwarming	BWL 2017.01.V4	11, 35	0,05
-------	---------------------------	----------------	--------	------

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 2 december 2022¹.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

---

¹ Dit betreft de eerste datum waarop de wijziging in werking kan treden. Dit kan, wanneer hiervoor aanleiding is, ook later worden.

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

drs. V.L.W.A. Heijnen

TOELICHTING

Algemeen

1. De wijziging

Deze regeling wijzigt bijlage 1 bij de Regeling ammoniak en veehouderij (hierna: Rav).

De Rav is een ministeriële regeling die regels bevat voor de uitvoering van de Wet ammoniak en veehouderij (hierna: Wav).

In bijlage 1 bij de Rav zijn emissiefactoren opgenomen voor de berekening van de ammoniakemissie vanuit veehouderijen. De emissiefactoren zijn gekoppeld aan huisvestingssystemen en additionele technieken per diercategorie. Bevoegde gezagen berekenen de ammoniakemissie van een veehouderij voor de toetsing aan de Wav en het Activiteitenbesluit milieubeheer in het kader van de oprichting of verandering van een veehouderij. Ook gebruiken bevoegde gezagen de emissiefactoren van bijlage 1 voor de beoordeling of wordt voldaan aan de maximale emissiewaarden van het Besluit emissiearme huisvesting. Daarnaast stellen bevoegde gezagen aan de hand van de berekening van de ammoniakemissie van een veehouderij de stikstofdepositie vast op Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

Wanneer de Omgevingswet in werking treedt zijn de emissiefactoren van bijlage 1 bij de Rav opgenomen in bijlagen V en VI bij de Omgevingsregeling.

Bijlage 1 bij de Rav is op een aantal punten gewijzigd in het kader van de periodieke actualisatie van deze bijlage. Bij deze wijziging is voor huisvestingssysteem A 1.13 'ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif' de emissiefactor verhoogd, is voor huisvestingssysteem A 1.40 'Ligboxenstal met V-vormige vloer van geprofileerde vloerelementen in een helling van 3,5% in combinatie met een gierafvoerbuis en mestschuif' een voorlopige emissiefactor vastgesteld, is voor huisvestingssysteem A 1.39 'Natuurlijk geventileerde ligboxenstal met een roostervloer voorzien van inlays met urineafvoergaatjes in de roosterspleten, frequent bevochtigen en schoonzuigen van de vloer door een mestverzamelrobot en een mechanische kelderluchtafzuiging met een chemisch luchtwassysteem (95% emissiereductie)' een definitieve emissiefactor vastgesteld en is voor het huisvestingssysteem 'stal met buizenverwarming' een variant op het bestaande systeem toegevoegd.

2. Gevolgen

Administratieve lasten

Deze regeling bevat geen meldings-, registratie- of andere informatieverplichtingen en leidt niet tot een verhoging van administratieve lasten bij bedrijven.

Effecten voor het bedrijfsleven

Wat betreft de verhoging van de emissiefactor voor het huisvestingssysteem A 1.13 'ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif' geldt het volgende. In 2019 werd 3,8% van de melk- en kalfkoeien

in Nederland in een dierenverblijf gehouden waarin huisvestingsstelsel A 1.13 is toegepast. Voorts was in 2019 van de emissiearme stelsels die worden toegepast voor het houden van melk- en kalfkoeien dit huisvestingsstelsel het meest toegepaste stelsel.²

Voor de toetsing van de ammoniakemissie vanuit een veehouderij die plaatsvindt in het kader van de Wav, artikel 3.112 en verder van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit emissiearme huisvesting is de verwachting dat de verhoging van de emissiefactor geen of beperkte effecten heeft. Voor bestaande en nieuwe situaties geldt dat de verhoging niet leidt tot een overschrijding van de emissiegrenswaarde van het Besluit emissiearme huisvesting. Daarnaast geldt er geen emissiegrenswaarde in het kader van de toetsing aan de Wav en het Activiteitenbesluit. Voor toekomstige situaties geldt voor veehouderijen met dierenverblijven waarin huisvestingsstelsel A 1.13 (BWL 2010.34.V11) is toegepast en waarbij het ammoniakemissieplafond van artikel 7, eerste lid, onder b, van de Wav nog niet is bereikt, dat de uitbreidingsmogelijkheden beperkter kunnen zijn.

De gevolgen voor de toetsing die plaatsvindt op grond van de Wet natuurbescherming kunnen niet worden ingeschat. De toepassing van de emissiefactoren binnen deze toetsing is niet verplicht voorgeschreven. Daarnaast zijn de colleges van gedeputeerde staten het bevoegde gezag wat betreft deze toetsing.

Voor de fabrikant van dit huisvestingsstelsel geldt dat er wellicht minder mogelijkheden zullen zijn om het stelsel te verkopen.

Wat betreft de overige wijzigingen leidt deze regeling niet tot extra nalevingskosten voor het bedrijfsleven. De overige wijzigingen hebben als positief effect voor het bedrijfsleven dat er meer keus is in huisvestingsstelsels.

Lasten voor de overheid

Wat betreft de verhoging van de emissiefactor voor het huisvestingsstelsel A 1.13 'ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif' kan er sprake zijn van een stijging van de bestuurlijke lasten voor gemeenten en provincies die optreden als bevoegd gezag wanneer gedurende het proces tot vergunningverlening de toe te passen emissiefactor is aangepast.

Wat betreft de overige wijzigingen is er geen sprake van een stijging van de bestuurlijke lasten voor gemeenten en provincies die optreden als bevoegd gezag.

Effecten voor het milieu

De wijziging leidt tot neutrale of positieve effecten op het milieu. De wijziging geeft meer zekerheid over de effecten van het huisvestingsstelsel A 1.13 'ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif' op het milieu. De overige wijzigingen geven meer keuzemogelijkheden aan veehouders om emissie reducerende technieken toe te passen.

---

² Emissies naar lucht uit de landbouw berekend met NEMA voor 1990-2019, Van Bruggen et al, Wageningen 2021 [544296 \(wur.nl\)](https://www.wur.nl).

3. Voorbereiding

De Technische Adviespool van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (TAP) heeft het ministerie geadviseerd om de emissiefactor voor het huisvestingssysteem A 1.13 'ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif' aan te passen. Dit advies is overgenomen.

De beschrijvingen van huisvestingssystemen en andere gegevens die de basis vormen voor de overige wijzigingen zijn in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat door deskundigen van de TAP op volledigheid en juistheid beoordeeld. Zij hebben aan het ministerie advies uitgebracht over de uitvoeringseisen voor de verschillende huisvestingssystemen en de vast te stellen emissiefactor. Dit advies is overgenomen en onder meer verwerkt in de stalbeschrijvingen.

Internetconsultatie

De wijziging heeft van xxx tot en met xxx open gestaan voor openbare internetconsultatie.

PM

ATR

De regeling is aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voorgelegd ter toetsing.

PM

4. Inwerkingtreding

Bij de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding is afgeweken van de vaste verandermomenten (Aanwijzing voor de regelgeving 4.17, tweede lid) en de in dit geval geldende inwerkingtredingstermijn van drie maanden (Aanwijzing voor de regelgeving 4.17, vierde lid). De reden van deze afwijking is dat hiermee, gelet op de doelgroep, aanmerkelijke ongewenste private en publieke nadelen worden voorkomen (Aanwijzing voor de regelgeving 4.17, vijfde lid, onderdeel a). Zo spoedig mogelijke inwerkingtreding na de bekendmaking van deze regeling voorkomt dat bij de verlening van vergunningen wordt uitgegaan van een te lage ammoniakemissie. Daarnaast is wat betreft het opnemen van nieuwe huisvestingssystemen een spoedige inwerkingtreding nadrukkelijk de wens van de doelgroep zodat technische ontwikkelingen zo snel mogelijk hun beslag krijgen. Vanwege het belang van een spoedige inwerkingtreding van de wijziging wordt deze doorgevoerd in het huidige recht. De Omgevingsregeling wordt overeenkomstig bijlage 1 bij de Rav gewijzigd, zodat vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet dezelfde emissiefactoren gelden.

Artikelsgewijs

Artikel I

In de onderdelen A tot en met D is bijlage 1 van de Rav op verschillende punten geactualiseerd en aangevuld. Hieronder worden deze wijzigingen toegelicht.

Onderdeel A1

De emissiefactor voor huisvestingssysteem A 1.13 (BWL 2010.34.V11) is bij

wijziging van de Rav van 21 september 2016³ vastgesteld op 7 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Bij wijziging van de Rav van 16 december 2019⁴ is de emissiefactor aan de hand van extra metingen die de fabrikant heeft laten uitvoeren gewijzigd naar 6 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

In de zaak met zaak nr. ECLI:NL:RBOBR:2022:1323, waarin op 8 april 2022 uitspraak is gedaan door de rechtbank Oost-Brabant, heeft de rechtbank om een advies gevraagd aan de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (hierna: de StAB) over de onderbouwing van de betreffende emissiefactor. In dit advies is geconstateerd dat bij de vaststelling in 2016 voor enkele metingen een correctiefactor is toegepast. Het toepassen van deze correctiefactor was noodzakelijk omdat gedurende een aantal metingen bij dit stalsysteem onterecht was ingegrepen in het ventilatiedebiet. Met de correctiefactor wordt deze ingreep gecorrigeerd. In het advies is ook geconstateerd dat het toepassen van de correctiefactor in 2019 voor de eerder uitgevoerde metingen achterwege is gebleven. Voorts is door de StAB vastgesteld dat wanneer deze correctiefactor wel wordt toegepast de ammoniakemissie 7 kg NH₃ per dierplaats per jaar bedraagt.

De Technische adviespool heeft desgevraagd aangegeven dat het toepassen van de correctiefactor bij de wijziging van de Rav in 2019 ten onrechte achterwege is gebleven en dat ten gevolge hiervan de emissiefactor bij wijziging van de Rav in 2019 abusievelijk is vastgesteld op 6 kg NH₃ per dierplaats per jaar in plaats van 7.

De constatering van de StAB en de bevestiging van deze constatering door de TAP vormen de aanleiding om bij deze wijziging de emissiefactor voor het huisvestingsstelsel A 1.13 (BWL 2010.34.V11) te verhogen van 6 naar 7 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Onderdeel A2

Binnen de diercategorie A 1 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar is voor een huisvestingsstelsel (BWL 2021.08.V1) een definitieve emissiefactor vastgesteld. De fabrikant heeft de meetrapporten die nodig zijn om een definitieve emissiefactor vast te kunnen stellen ingediend. Naar aanleiding van de beoordeling van de meetresultaten door de TAP zijn enkele wijzigingen aangebracht in de uitvoerings- en gebruikseisen in de stalbeschrijving. Dit heeft onder andere betrekking op de geleidbaarheid van het waswater in het luchtwassysteem van de kelderluchtafzuiging.

Onderdeel A3

Er is een voorlopige emissiefactor voor een nieuw emissiearm huisvestingsstelsel voor de diercategorie A 1 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar vastgesteld. Dit stelsel is een doorontwikkeling van de vloer die als huisvestingsstelsel 'ligboxenstal met een V-vormige vloer van geprofileerde vloerelementen in combinatie met een gierafvoerbuis en met mestschuif, emissiefactor 8 kg ammoniak per dierplaats per jaar' (Rav-code A 1.18) met BWL-code 2012.04.V5 in bijlage 1 bij de Rav is opgenomen. Het vernieuwende zit in een groter afschot van de vloer waardoor een verbeterde afvoer van de urine

---

³ Stcrt. 2016, 49500.

⁴ Stcrt. 2019, 68350.

wordt verwacht. De vloerplaten liggen nu onder een afschot van 3,5% in plaats van 1,5% en het afschot op profielniveau is 4%. Verder is sprake van een innovatieve mestschuif. Belangrijk is dat deze mestschuif met schuifstrippen te allen tijde het beoogde schuifresultaat laat zien. Daarom is in de stalbeschrijving een specifieke voorwaarde opgenomen met betrekking tot de controle op de werking en het onderhoud van het schuifblad.

Onderdelen B, C en D

De onderdelen B, C en D zien op een wijziging van de stalsysteembeschrijving voor het huisvestingssysteem 'buisenverwarming' met BWL-code 2017.01.V3. In de stalbeschrijving is een variant toegevoegd die beter functioneert in combinatie met een (overdekte) buitenuitloop (wintergarten).

Artikel II

Voor een toelichting op de inwerkingtreding van deze regeling wordt verwezen naar het algemene deel van de toelichting.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen